

BREDASCHÉ

Staat-, Letterkundig- en

Nieuws-

Zondag en Maandag

COURANT.

Wetenschappelijk

Blad.

23 en 24 April.

FRANKRIJK

PARIS, den 20sten April.

De rede van den heer *Baude* in de zitting der kamer van afgevaardigden gisteren, was, gelijk men verwachten kon naar de vroegere verdeeldheid en het twistgeschrijf tusschen hem en den maarschalk *Clauser*, omtrent het oek in den aanvang voorgesteld was van de maarschalk te spreken, en zich tot de zaken in 't belang van het land te bepalen, evenmin van hevigheid als van partijdigheid vrij te pleiten. Hij herhaalde uitvoerig de reeds vroeger gedane verwijtingen, omtrent het beheer van den maarschalk, en over de leiding van den togt van Constantine, en, alhoewel de kamer tot heden, zoo wel de verdediging van den maarschalk door den vorigen spreker, deszelfs aide-de camp, de *Rancé*, die mede niet van partijdigheid kon vrijgesproken worden, als de beschuldiging van den heer *Baude*, zonder blijk van ontevredenheid had aanbehoord, deed het misnoegen zich toch luide kennen, toen deze laatste spreker, bij de beschrijving van de ontbeering der troepen op den togt van Constantine, den soldaten de woorden in den mond legde, dat zoo de generaal *Bugeaud* hen geleid had, het niet dusdanig met hen zoude gesteld zijn geweest, welk zeggen te meer de ontevredenheid wekte, daar althans de heer *Baude* dien uitroep niet had kunnen hooren, als zich bestendig op den togt in zijn rijtuig gehouden hebbende. Na het eindigen zijner rede, verlangde de maarschalk *Clauser* hem terstond te beantwoorden, maar aangesien het reeds laat was, zeide de president den maarschalk toe, dat hij in de zitting van heden het eerst aan het woord zoude komen. Dien ten gevolge beklom de maarschalk *Clauser*, terstond na de opening der zitting van heden, de tribune, en herhaalde hoofdzakelijk wat reeds te zijner verdediging was aangevoerd, ook van zijnen kant geen personaliteiten tegen den heer *Baude* sparende, hem tegens nijdneeggende te zeggen, wie de hier bovengenoemde klacht had gehoord, immers hij niet die zich schuil gehouden had. De heer *Baude* wilde antwoorden, doch de president van den raad, de heer *Molé* kwam aan het woord, en verklaarde, dat den togt van Constantine betref, dat de maarschalk *Clauser* in geld of manschappen tekort kwam, hetgeen bij de supplementaire voorraad was, te boven gingen de expedities, die hij reeds voor noodzakelijk achtte, voor aangenomen zijt heeft, geen plaats zoude gehad hebben. Wij boden, zeide de heer *Molé*, de gouverneur-generaal 6000 man aan, zoo die voor den goeden uitslag der expedities werden vereischt, en voegden de verklaring daarbij, dat zoo een grooter getal troepen mogt noodig wezen, men de expedities tot in de maand mei zoude moeten adjourneren. Wat antwoordt ons nu de maarschalk *Clauser*? vervolgde de heer *Molé*: dat de middelen ter zijner beschikking voldoende waren; dat men gerust kon zijn omtrent het getal, zoo wel als omtrent de middelen van vervoer, en wat den gevorderden staat van het seizoen betref, het vertrouwen was zoo groot, dat de maarschalk niet aarzelde mij plotselijk het voorstel te doen, om hem den hertog van Orleans of van Nemours te zenden. De heer *Molé* maakte uit dit een en ander de gevolgtrekking, dat wanneer een gouvernement aan den chef eens legers al gegeven heeft wat deze verlangt, de verantwoordelijkheid alsdan op dien chef neerkomt. Hij wees voorts de beschuldiging af, als of het kabinet door bijzondere inzichten iets tegen den maarschalk gehad had, en verwonderde zich dat de maarschalk hierover had geklaagd, gelijk mede over zijne terugroeping na zijn ongeluk, de heer *Molé* besloot met te zeggen, dat het stelsel omtrent zijner vader in de kamer zou ontwikkeld worden, bij gelegenheid van nieuwe aanvragen die men weldra zoude doen. Nog beklom de maarschalk *Clauser* de tribune, om te beweren, dat hij geen oorlogzuchtig stelsel in Afrika had gevolgd, en de Arabische stammen niet had aangevallen, dan wanneer zij de Franschen gehand hadden. Vervolgens de heer *Baude* om zich over het stelsel in des maarschalks rijtuig te rechtvaardigen; eindelijk de heer *Salverte*, die van de ministers nog inlichtingen verlangde, omtrent hunne staatkunde, doch waaromtrent de kamer besloot, zich thans niet mede bezig te houden, maar de discussie aan de londe te laten. Uit de redevoeringen van den maarschalk en den president heeft nog nader kunnen bliken, dat de break tusschen hen en het bestuur, volkomen is.

Men wil dat ten gevolge van het wettelijk kabinetraad gisteren het besluit is om ook de wet op de regeering van de maarschalken in te trekken, en die op de departementen te bevestigen, en dat voor eenige dagen in een aantal voorname plannen van Frankrijk gelijktijdig het gerucht geloopt heeft van onlusten die in de hoofdstad zouden uitbarsten zijn.

De afgezanten van Madagascar vertrokken hupen eenige dagen naar Marseille. Het tegenwoordig heerschende gure weder heeft hen allen min of meer ongesteld gemaakt.

Men zegt dat de heeren *Maletourne* en *Leon Pillat* met de redactie van het ministerieel blad, *la Charité* de 1850, zullen hantieren worden.

Men heeft berigten uit Madrid tot den 17den. De senaat hebben na eene lange discussie over het art. 15 van de gewijzigde constitutie, waarbij eene tweede welgevende kamer, die van den senaat wordt vastgesteld, met 112 tegen 32 stemmen aangenomen, nadat de president aan den van den ministerraad, *Catalana*, te kennen had gegeven, dat het bestuur zich volkomen met het voorgestelde artikel vereenigde.

Men had te Madrid berigten uit Valencia van den 17den. De stad had eenige versterking van troepen gekregen en de kweekelingen der universiteit hadden de aanbieding gedaan om de wapenen tegen de insurgenten op te vatten. In brieven uit Albarosa van den 17den wordt het jongete voerde door *Forcadell* behaalt, aan verraderlijke verstandhouding tusschen zijn volk en de kolonnen van den kolonel *Hidalgo*, toegeschreven.

In brieven uit Saragossa van den 17den wordt gemeld, dat op de komst in de stad van bewoners dier omsireken, die voor de katholieke banden de vlingt hadden genomen, er eene oproerige beweging is uitgebarsten; het gezag der autoriteit werd miskend, het gemeen kreeg door geweld de overhand, en men zag zich genoodzaakt met de volksleiders in onderhandeling te treden, waarna eene provisionele junta werd benoemd; verscheidene leden waren vermoord geworden. Volgens hetzelfde bericht zouden ook te Cadix onlusten uitgebarsten zijn. Men ziet met verlangen naar uitvoerige berigten de wege uit.

De handel in fondsen was heden ter hant niet van het minste belang; men schrijft de oorzaken daarvan toe aan de overal heerschende handel-crisis, en aan de ongunstige berichten die men weder uit Londen, wegens faillieten ontvangten had. De Spanische Anleens, eerst gestegen tot 26½, daalden weder tot 25½. Aan de geruchten van gisteren, betrekking tot de eening van *Aguado* en verwaarloosing van Engeland, enz., werd geen geloof meer geslagen; geruchten wegens opstanden te Saragossa en Cadix deden het overige. De notering was heden (20 April): 5 pCt. 106,80; 3 pCt. 78,90; Nap. renten 99,85; Sp. Ard. 25½; Passive 6½; Nieuwe Dilexod, 9; Oude 7½; Portugal 30½; Rom. L. 162½.

DUITSCHLAND.

FRANKFURT, den 19den April.

Omtrent de toestand van den aartshertog Palatijn heeft men heden geene nadere berigten.

Volgens berigten uit Klaurenburg; zou de aartshertog *Ferdinand* van *Este* den 8sten April met zijn geheel hof en de kanselarij zich van daar naar Hamastad begeven, voor de opening van den Leovembergeschen landdag.

Aan den spoorweg van Weenen naar de Gallicische grenzen, heizer *Ferdinands* Noordbaan gehepten, wordt thans met ijver gearbeitet, en zal waarschijnlijk een gedeelte met October aanstaande gereed zijn.

Uit Stuttgart schrijft men van den 17den, dat men van daar geheel in den winter verplaatst was, en het zelfs op dien dag nog sneeuwde. In de straten lag de sneeuw twee voeten, ja, zelfs in den winter aldaar zeer buitengewoon.

Ook uit het zuidelijk Europa wordt over de wintergeteldheid gesproken. Uit Palermo schrijft men van het laatste van Maart, dat men daar heurtelings heftige koude, en storm en dan weder buitengewone warmte heeft, welk een en ander een nadelig werkt, zoo op de gezondheid als op den grond der planten.

De Russische Grootvorst *Michael* heeft den 17den dezer Nijpe verlaten en is aan boord der stoomboot *Marie Christine* naar Genua getrokken.

Uit Rome schrijft men, dat op de onderscheiden klachten, welke de woelingen der staatkundige vlingelingen op het eiland *Sardinia* van Englands zijde eindelijk maatregelen tot derzelver vermindering genomen waren. De prins was voornemen eenige reguliere troepen voor de dienst in de hoofdstad op te stellen. De griep had zich ook te Rome vertoond.

Berigten uit Konstantinopel tot den 20sten Maart spreken weder van des Sultans voornemen, om in de maand een togt op de Zwarte Zee te doen aan boord der oostenrijksche stoomboot.

Ferdinand I. — De week te voren hadden eenige britsche officieren, namens hun gouvernement, den Sultan een aantal geschenken gebragt, waaronder een staatsiswagen, een mortier, en geschut van nieuw model, alsmede een aantal mathematische instrumenten en boeken, welke des Sultans hoogste tevredenheid en verbazing hadden gewekt. — Men verzekerde dat *Tahir-pacha*, na zijne terugkomst uit Tripoli, als sersaskier naar het leger van den Taurus zoude gaan, om het opperbevel te aanvaarden. — Lord *Ponsonby* had met de, te Konstantinopel aanwezende, eigenaars van de *Vixen* een protocol van al het gebeurde opgemaakt, en dit naar Londen opgezonden. De vrijgestelde equipage der schooner, welke de behandeling der Russen zeer prijst, zou over Maltha naar Engeland terug gaan.

— Berigten uit Kairo tot den 23sten melden de terugkomst van den onderkoning uit opper-Egypte. De egyptische vloet die in het arsenaal zeilree lag, en tegen welker uitloopen de gezanten van Engeland en Frankrijk bedenkingen hadden geopperd, op grond dat hunne regeringen in dat geval genoodzaakt zouden zijn om observatie-schakels te onderhouden, scheen nu werkelijk dit jaar niet te zullen uitloopen.

Te Weenen waren den 14den dezer genoteerd: 5 pCt. 104 1/2; 4 pCt. 99 1/4; 3 pCt. 79 1/4; Bankactien 1366.

N E D E R L A N D E N.

den 22sten April.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben zich in de laatste dagen bezig gehouden met het onderzoek van de verschillende bij haar aanhangige ontwerpen van wet, betrekkelijk de nieuwe Nederlandsche wetgeving. Naar het zich laat aanzien, zullen deselve spoedig bij de Kamer behandeld en afgewerkt worden.

In de voorgedragene wijzigingen in het derde boek van het wetboek van Burgerlijke Regtsoverdracht, wordt, onder anderen, gezegd, dat bij de elfde afdeeling van den zesden titel, een buitengewoon bewijsmiddel wordt voorgesteld, hetwelk in het hedendaagsche fransche regt onbekend is, doch vroeger onder den naam van *enquête affective* in gebruik was, en dat nogtans in sommige duitsehe wetgevingen is opgenomen, terwijl voorheen ook hier te lande onder den naam van *enquête valitudinaire* of *ad perpetuum rei memoriam* een dergelijk middel bekend is geweest, hoezeer aanmerkelijk verschillende, en wat de strekking, en vooral wat de daaraan toegekende bewijskracht betreft, van dat hetwelk men hier voorstelt, en hetwelk meer in overeenstemming is met de aangenomen beginselen en wijze van regtspleging. Het kan in vele gevallen van groot belang zijn, dat men in de gelegenheid zij, om daadzaken, welke door getuigen kunnen worden bewezen, op eene wettige wijze te constateren, ook dan wanneer er geen regtspleging aanhangig is, waarin het bewijs van die daadzaken dadelijk te pas kan komen, maar opdat, bij een eventueel op te komen regtspleging, een bewijs aanwezig zij van het bestaan dier daadzaken, welke een door nog levende en tegenwoordig zijnde personen kunnen worden verklaard; terwijl later, wanneer dit bewijs in regten niet moeten worden geleverd, die personen reeds overleden of stervende zouden kunnen zijn. Men heeft gemeend dat, in zoodanige gevallen, waarin er gevaar bestaat, dat het middel van bewijs door getuigen zou kunnen verloren gaan, aan degenen, die belang kunnen hebben, van zekere daadzaken geregeld te doen constateren, hiertoe de gelegenheid moest worden gegeven, opdat zij door den tijd niet van elk bewijs dier daadzaken zouden worden verstoken. Men heeft geoordeeld, dat eenige bepalingen omtrent zoodanige enquête buiten proces-verbaal zeer wenschelijk moesten worden geacht voor onze Natie, bij welke, als zeevarend volk, een voorloopig getuigen-verhoor niet zeldzaam te pas zal komen, wanneer de personen, die omtrent de daadzaken, welke men geconstateerd wil hebben, verklaringen kunnen afleggen, naar onze overzessche bezittingen vertrekken, of andere groote zeereizen aanvangen, als waardoor men buiten de mogelijkheid zou worden gesteld, om dezelve juist op het oogenblik, dat het noodig zou zijn, als getuigen te hooren.

Nemens den gewijzigden titel, betrekkelijk den staat van kennelijk onvermogen, eens schuldenaars, wordt in de Memorie tot toelichting van denzelfden, onder anderen, gezegd, dat bij de vroegere beraadslagingen over dezen titel, het geheele stelsel; waarop deselve berust, door sommige leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal is bestreden, doch de meerderheid echter met de Regering begrepen heeft, dat, zonder die bepalingen, in de wetgeving eene gaping zou bestaan, die tot groote ongelijkheden aanleiding zou geven, gelijk dan ook het gemis van deselve in het nog bestaande fransche regt dit profondervindelijk heeft geleerd, vooral ten aanzien van den hoorenstand. Men houdt dus nog voor onvermijdelijk, dat in het Wetboek van Burgerlijke Regtspleging de onderwerpelijke titel aanwezig blijve, zoo wel uit hoofde van gemelde wetsbepalingen, als uit hoofde van de noodzakelijkheid, om de wijze te bepalen, op welke de schuldenaars hun gemeenschappelijk pand, de goederen van hunnen schuldenaar, zullen beheeren, en te werk zullen gaan in het uitoefenen zijner regten tegen anderen. Intusschen vertrouwt men, bij de herziening van dezen titel, vele bezwaren, die aan denzelfden konden worden tegenwerpen, te hebben uit den weg geruimd, vooral door de gevallen te beperken, waarin een schuldenaar in staat van kennelijk onvermogen kan worden verklaard, en men heeft daarbij de bepalingen omtrent de faillissementen, waartoe men zich in dezen titel, als handelende over een burgerlijk faillissement, groo-

— Bij het bataillons jagers no. 27 in de Westindie zijn bevorderd tot kapitein *G. F. Menge*, 1sten luitenant; tot 1sten luitenant, *Volker Keyzer*, 2de luitenant, en *Johan Muller*, adjudant; tot 2den luitenant, *P. Verket*, adjudant onderofficier, en *H. J. Kikkert*, ser-chirurgijn der 3de klasse.

— De kapitein ter zee *J. C. Rijk* is door Zijne Majesteit nog gedurende een jaar als tijdelijk militaire kommandant van het koninklijk Instituut voor de Marine te Medenblik bevestigd.

— Door Zijne Majesteit is bij besluit bepaald, dat de termijn, volgens Hoogstedselvs besluit van 30 November jongleden; no. 102; vastgesteld voor het opmaken en gratis doen registreren en overschrijven van acten wegens gedane uitgiften van grafruimten, tot den 1 Julij aanstaande zal worden verlengd.

De Londensche berigten thans tot den 19den ontvangen, houden dat in het huis der gemeenten, den vorigen avond de debatten zijn voortgezet over het voorstel van Sir *Hardinge* voor de niet vernieuwing der weldra verstrekte vergunning voor de vrijwillige dienstneming van Britsche onderdanen in Spanje. De voornaamste sprekers voor de motie waren thans de heeren *Maclean*, lord *Mahon* en *Grove Price*, welke staande hielden dat de eer der natie met de zaak gemoeid was, en dat eene bescherming of bijstand door middel eener zeemacht niet in een militaire hulp kon veranderd worden, zoodanig als de ongeschiedde artillerie en mariniers te Hamaai hadden bewezen. De heeren *H. L. Bulwer* en *Ward* bestreden het voorstel op reeds bekende gronden en dr. *Lushington* beweerde, dat het Gouvernement zich alleen aan het bestaand traktaat had gehouden, en dat door het aannemen dezer motie dit plechtig gesloten verdrag zou verbreken worden. Verder meende hij dat het voorstel streed met de beginselen van constitutionele vrijheid, die elken Engelschman zoo dierbaar behoorde te zijn. Woensdag moeten deze beraadslagingen nog voortduren.

— Uit de zelfde berigten van den 19den blijkt, dat de koningin van Engeland ernstig ongesteld is.

De Londensche *Courier* houdt een bericht, dat Z. M. de koning der Nederlanden aan den heer *O. Lang*, scheepsbouwster te Woolwich eene met diamanten omzette fraaie gouden snuifdoos geschonken heeft, wegens de verbeteringen door hem in den scheepsbouw aan-gebragt.

De belgische kamer van vertegenwoordigers houdt zich tegenwoordig bezig met een ontwerp waarbij nieuwe wijzigingen in het tarief van den uit- en invoer worden voorgesteld, bijzonder in het belang van Frankrijk berekend. Bij de algemeene discussien in de zittingen van woensdag en donderdag gehouden, hebben vercheidene leden hunne gevoelens daarover geuit en aangetoond dat het onderwerp ontwerp strekt, gelijk ook door de meeste kamers van kooplieden is aangenomen, om door de lager gestelde regten de bescherming aan te trekken, die niet anders noodig hadden dan op den voet van gelijkstelling te worden behandeld, en dat het België zoo bevriendde Frankrijk diende voor te gaan, met het de jongere en zwakkere zuster concessien te verleenen, in plaats van deselve van deze te vorderen. Het is des al niet te min te denken, dat het ontwerp zal worden aangenomen.

— In het brusselsch Handelsblad *Le Mercure Belge* leest men het volgende: — Wij hebben vermeld dat hollandsche aannemers zich naar Antwerpen begeven hadden, voor de aanneming van den arbeid tot herstelling of vernieuwen van de dijken die de gelandeerde polders omgeven; wij hebben ons niet bedrogen, toen wij zeiden, dat de door hen voorgestelde voorwaarden, gevoegd bij hunne bekwaamheid, hun den voorrang zou doen verwerven. Gisteren (19) heeft eene eerste aanbesteding plaats gehad; zij werd ten voordeele der vreemde ondernemers beslist, door hen ruim veertien zijnde in de bepalingen voor den waarborg bij het bestek en de voorwaarden bepaald. Zij zijn terstond weder naar Amsterdam vertrokken, waar zij aanstaanden Zondag moeten mededingen bij de aanbesteding van den ijzeren spoorweg van Amsterdam naar Haarlem.

— Ter Antwerpsche beurs waren de Spaansche Ardeins bij de opening nog zeer laag, doch bij de sluiting van de beurs aanzienlijk; de koers liep tusschen 21 1/2, 20 1/2, 21 1/2, 22. De motering was gisteren (21 April) overigens als volgt: Belg. 100%, 1/4; O. Met. 103 1/4; Spanje Ardeins, gebleven 21 1/2; Difered. 8 1/4; Nap. renten 92 1/4; B. Taveliers 58; Sicil. 92 1/2; Rom. L. 100 1/4; Certif. te Antw. 97; Braz. 85 1/2; Wisselkoers op Amat. en Rott. 1/2 pet. premie.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

— De uitgave van den *Sanchoniathon* door Professor *Wagenvoel* van Bremen heeft, gelijk te verwachten was, van onderscheiden kanten de aandacht der geleerden uitgelokt, zoo omtrent de echtheid van den tekst, als ten aanzien der behandeling van het werk. De *Göttinger geleerden Anzeigen* houden daaromtrent een artikel van den geleerden *K. O. Müller*, bepaaldelijk met dat *Wagenvoel* den griekschen tekst uit het excerptum van *Beza* heeft ontleend, welks echtheid de geleerden steeds in twijfel getrokken hebben. Niet alleen nu heeft *Wagenvoel* daaruit plaatsen overgenomen, die blijkbaar bedorven zijn, maar zelfs heeft hij twee in den zoogenaamden met diplomatische nauwkeurigheid, uitgegeven

druk van zijn handschrift overgenomen. Dit bewijs is zoo afdoende, dat men thans WAGENFELD wel ontslaan wil, om, ten bewijze van eendracht, zijn handschrift te toonen, hetgeen hij tot dus ver geweigerd heeft. Met dit al laat de heer MULLER den schrijver regt wedervaren, hoofdzakelijk wegens den in het werk volgehouden toon en het karakteristieke der poezij, waardoor zelfs oordeelkundige geleerden in den aanvang misleid zijn geworden. Bij de belangstelling die de aankondiging van de volledige uitgaven der Phenische geschiedenissen door SANCHONIATON wekte, moest natuurlijk ook de aandacht vallen op zijnen hedendaagschen uitgever; omtrent dezen nu vindt men in een geacht Duitsch blad, het volgende aangeteekend: **FRANZ WAGENFELD** is de zoon van een klein-handelaar te Bremen die zijn zoon, wijl deze veel lust voor de studie deed blijken, voor de faculteit der theologie bestemde. Voor drie of vier jaren van de Akademie teruggekomen, was er voor den jongen WAGENFELD geen gelegenheid, noch om den kansel te beklimmen, noch om eene aanstelling aan de latijnsche scholen te bekomen, en moest hij zich vergenoegen met bijzonder onderwijs, tegen 60 Thlr. 's jaars, in het nabijgelegen plaatsje Brinkum te geven; daar nu zou WAGENFELD den grooten schat gevonden hebben, hetgeen de bewoners van Bremen niet onnatuurlijk zeer bijzonder voorkomt. Zijn boekhandelaar vaart intusschen wel bij het werk, daar reeds de tweede uitgave gereed is. — Een der Hamburgsche bladen houdt een bericht aan de vrienden van Goethe gerigt, dat zij zich weldra zullen kunnen verheugen met de uitgave van de jeugdige brieven des Duitschen dichtersvorst aan **Gravin Lull** (gravin van Bernsdorff, geboren gravin von Stolberg).

FRANKRIJK. — Men zal zich herinneren het vermeldde in een onzer vorige nummers (van 9 en 10 dezer), omtrent de mededeeling door den heer **E. de Brabmont**, in de zitting der Akademie van wetenschappen van den 3den dezer, naar het bericht van den Professor **Pilla**, te Napels gedaan, betrekkelijk het ontstaan van den **Visuvius**. Het voorgeven van den Napelschen geleerde heeft een tegenstander gevonden in den heer **C. Pruvost**, die, in de zittingen van gezegde Akademie van den 10den en 17den dezer, deszelfs gevoelen wederlegd en tevens de opmerking daarbij gevoegd heeft, dat men reeds meermalen op den berg zeeschelpen, bepaaldelijk na de gedachte uitbarsting van 1631 had gevonden, en dat deze en andere zeevoorwerpen niet tot den grondslag van den berg behoorden noch bewezen, dat de **Visuvius** ontstaan was door de opbeuring van eenen vroegeren horizontalen grond, maar slechts dat zij, of uit den krater zelf of geworpen waren, of tot lagen behoorden vroeger door het water overstroomd. — In de laatstgenoemde zitting van den 17den heeft zeker, werktuigkundige aan de Akademie een electro-magneet van een zeer groot vermogen aangeboden. Dit werktuig, uit de schikking van magneten en van geleidende om elkander gewikkelde draden, naar het stelsel van de heeren **Amago** en **Faraday**, zamengesteld, heeft een bestendig en krachtig electrisch vermogen, zonder verlies van vloeistof of van metallieke platen, zooals bij de kolom van **Volta**; het geeft onophondelijk vonken van zich en werkt met zoo veel kracht op de handen, die de geleiders houden, dat het onmogelijk wordt deze laatste los te laten zoolang de proeven met het werktuig duren. Deze electro-magneet kan uit dien hoofde van een groot nut, vooral bij de physiologische toepassingen zijn. — Bij vergelijking, zal het hoofd van den **Dynastium giganteum**, welke op dit oogenblik te Parijs ten toon gesteld is de verbazing der bewoners van Frankrijks hoofdstad wekt, slechts een miniatuur-voorwerp zijn geworden, tegen over de reusachtige overblijfsels van de bewoners der voorwereld, die de opgravingen en onderzoekingen van alle tijden tegenwoordig als met iederen dag te voorschijn brengen. Zoo werd in dezelfde zitting van meer-genoemde Akademie een verslag gelezen van zekeren heer **Riviere** die in **Louisiana** een fossiel-hoofd van niet minder dan vijf ellen lengte gevonden had; de oogholte alleen was vier voeten breed! Een dergelijk monster, dat, zoo de opgave echt is, naar het verslag zegt wel eene cathedraal-kerk moet hebben kunnen inslokken, wordt noodzakelijkerwijs voor een bewoner van de zee gebouwd. — De maatschappij ter bevordering der Aardrijkskunde heeft haar jaarlijkschen prijs voor de belangrijkste ontdekking in 1834 gedaan, aan den bekenden engelschen zee kapitein **Back** toegekend. — Te **Ajaccio**, op het eiland **Corsica**, de geboorteplaats van **Napoleon**, is men thans aan den arbeid begonnen voor het gedenkstuk, ter nagedachtenis van den gewezen keizer; hetzelfde zal uit eene kolom van den fraaijen granietsteen bestaan, die in het arrondissement **Calvi** op genoemd eiland veel gevonden wordt.

ITALIË. — Op het laatst van de maand Februarij is te **Bologna**, in het handelshuis van **Nobili en Comp** een sedert lang te gemoet geziene catalogus in het licht verschenen, van eene kostbare verzameling van Ethiopische en Egyptische oudheden door den heer **J. Falini** op de plaats zelve bijeengebragt en die eenig in hare soort is. De heer **Falini** heeft bij deze naamlijst eene korte maar zaakrijke beschrijving gevoegd van zijne reizen naar de bronnen van den **Nijl** en de door hem ondernomene uitgravingen, waarbij de geleerde oudheidkenners tevens uiteenzet, door welke gunstige omstandigheden hij in het bijzet zijner archaeologische schatten is geraakt, en hoe hij zich zonder gevaar zoo lang te **Meroë**, de oude hoofdstad van **Nubie**, heeft kunnen ophouden.

ROTTERDAM. — Woensdag vierde de Rotterdamsche Afdeeling der Maatschappij tot bevordering der Toonkunst haar derde huishoudelijk maankfeest in de tot dat einde smaakvol versierde zaal der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Omtrent honderd zangers en zangeressen, leden der zangvereniging en der kooroefeningen, namen deel. — De navolgende sangstukken: **Meeresstille** van **L. van Beethoven**, **Water Unzer** van **L. van Beethoven**, **Grublagung** van **S. Naukom**, voor, met eene juistheid en smaak, welke allen kenners goedkeuring wegdreeg. Uitnemend was ook alle degen liefhebbers vervuld, vasselden

deze koren af, terwijl een keurig orkest, door vele leden der Koninklijke Hofkapel versterkt, met de 4de symfonie van **L. v. Beethoven** als inleiding de feestviering opende, en later eene ouverture van den orkest-directeur, den heer **Müllerfeldt**, met toejuiching werd ontvangen. Bij het einde des slotkoors werd den orkest-directeur door eene der zangeressen van wege de koristen een kostbare ring aangeboden, als bewijs van dankbaarheid voor zijne aangewende zorg. — Met genoegen verneemt men twee nieuwe bewijzen van achting, door het buitenland gegeven aan verdienstelijke mannen onder onze landgenooten. De heer **C. J. Temminck**, Directeur van 's Rijks Museum van natuurlijke historie te Leiden, is vereerd met het Honoraire Lidmaatschap van *the Royal Medical and Chirurgical Society of London*, terwijl de Hoogleraar **J. van der Hoeven** benoemd is tot Correspondend Lid der *Akademie Royale de Medecine te Parijs*.

GRAN MARKT

Van Vrijdag 21 April.

TARWE en ROGGE. — Met weinig handel, prijzen als voren: 130 fl n. bovenl. Tarwe f 214; — 126 fl n. Gron. f 175; — 124 fl p. n. Vries. f 173; 124 fl mind. dito f 160, 167 naar kwal.; — 119 fl n. Drents. Rogge f 138; — 125 fl n. Vries. f 150.

GARST. — Flaauw: 108 fl Knobbe f 126.

HAYER. — In een doos: 90 fl dikke f 93; — 91 fl sijne f 100, 102.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

ZAADEMARKT

KOOLZAAD. — In een doos: Elve 60 $\frac{1}{2}$ fl ; Vr. 60 fl ; Elve 59 fl .

LJNZAAD. — Slap: 108 fl voorhandsch f 270.

RAAPOLIE. — Was weder dadelijk en op Mei wiliger, doch op het najaar aangeboden: per 6/w. f 46; vlieg. f 45; Mei f 43 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$; Sept. en Oct. f 33 $\frac{1}{4}$; November f 33 $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$; Dec. f 33 $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$.

LJNOLIE. — Per 6 w. f 34; vliegend f 33 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$.

HENNIPOLIE. — Per 6/w. f 40; vliegend f 39.

TER AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (21 April) waren genoteerd: Werk. Sch. 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 52 $\frac{1}{8}$, 52, $\frac{1}{2}$; dito 5 pCt. 99 $\frac{1}{2}$; Kansb. f 21 $\frac{1}{2}$; Amort.-Syndikaat 4 $\frac{1}{2}$ pCt. 92 $\frac{1}{2}$; Handelsm. 18 $\frac{1}{2}$; 180, 181; Oost-Ind. 5 pCt. 97 $\frac{1}{2}$; Ardoin 85 $\frac{1}{2}$, 21, $\frac{1}{2}$; dito Coup. 49, 50, 48 $\frac{1}{2}$; Peruan. 13 $\frac{1}{2}$.

Getrouwd:

A. H. SPAAN,
1° Luit. 2° Batt. Jagers,

's GRAVENHAGE,
den 20. April 1837.

EN
M. C. MYNÉ.

Er is VERMIST een BRUINE TIGERHOND, met lederen Halsband, van middelmatige grootte, doof. Die denzelve bij de Uitgevers dezer terug brengt kan VIJF GULDEN belooning ontvangen.

Den Ondergeteekende heeft de eer aan het geëerd Publiek bekend te maken, dat hij met primo Mei de van ouds zoo gunstig bekende **KAARSEN-FABRIEK** weder in werking zal brengen. Rekommandeerd zich in de gunst van een ieder zoo wel binnen als buiten de Stad.

BREDA,
den 22. April 1837.

P. VAN DEN BROEK.

De ondergeteekende heeft het genoegen te kunnen berichten, dat er bij hem in voorraad is EENE AANZIENLIJKE COLLECTIE STEENDRUK-PLATEN en GRAVURES, van differente grootte, brillant gemonteerd, met Mahonyhouten Lijsten, tegen zeer civiele prijzen. Zijn *Meubel-Magazijn* is overigens ruim voorzien van **SECRETAIRES**, **CHIFFONNIERES**, **SPIEGELS**, enz. enz. Hij beveelt zich in de genegene gunst van zijne geachte Stadgenooten.

H. LOYENS,

Schrijnwerker in de Veemarktstraat te Breda.

ONDERHANDSCHE VERKOOPING.

Er wordt uit de hand te koop aangeboden een hecht sterk en een der beste **HEEREN HUIZINGE**, **HOF** en **ERVE**, groote **PLAATS**, **KOETSHUIS** en **STALLING** voor zes Paarden, staande in het beste gedeelte der Stad Bergen-op-Zoom, des verkiezende in Mei aanstaande te aanvaarden, en is zeer geschikt tot Logement, zoo door dat hetzelfde vele en ruime fraaie Kamers, Lokalen en andere gemakken bevat, als dat vroeger die woning niet ongunstig als zoodanig bekend was, onder den naam van het *Hotel des Bays-Bas*. — Nadere informatie te bekomen bij den Eigenaar **A. VEERMAN** aldaar.

In 't Huis ten Bosch, onder 's Princenhage, op een uur afstands van Breda aan den Straatweg naar Bergen-op-Zoom, zeer aangenaam bij het mooie Liesbosch gelegen, nog eenige **GEMEUBILEERDE**, zoo **BOVEN-** als **BENEDEN-KAMERS** open zijnde, worden dezelve op zeer aannemelijke voorwaarden **TER VERHUUR** aangeboden door

A. F. OONINX, Kastelein.

PS. Paardenstal en Remise zijn disponibel.

STOOMBOOTEN WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het Beurt-veer tusschen NIJMEGEN
en ROTTERDAM, vice versa.
Van NIJMEGEN na ROTTERDAM en 's HAGE;
alle dagen, 's morgens ten 7 ure, en
Van ROTTERDAM na NIJMEGEN,
alle dagen, 's morgens ten 6 ure.

Nadere informatie worden gegeven te Nijmegen ten Kantore
der Onderneming aan de Waal, te Tiel bij J. DEERNS; te
Bommel bij G. VAN DRIEL; te Gorcum bij L. DE BIER, te

On s'abonne rue de Seine
Saint-Germain, n° 10.
Prix: un an, 20 fr.
six mois, 11 fr.
On paie par des man-
dats sur la poste, tous les
dépenses de poste en-
delivrent contre l'argent
qu'on leur remet.

REIMPRESSION
D'OUVRAGES ANCIENS
ET CLASSIQUES.

LE CONSERVATEUR DE LA FOI,

Le Conservateur paraît
une fois par semaine, sous
feuilles d'impression par
mois, équivalant à deux
volumes et demi par mois.
Le Conservateur est
sous la protection de plu-
sieurs Sociétés savantes.
REIMPRESSION
D'OUVRAGES NOUVEAUX
ET INÉDITS.

Capital social, 150,000 francs: représentés par 150 actions de mille francs chacune, divisibles au gré des
demandeurs en demi-actions et quarts d'actions. (Société en Commandite.)

DIRECTEUR, M. L'ABBÉ ORSINI, DU CLERGÉ DE PARIS. — COLLABORATEURS: MM. LES ABBÉS ROSILLY DE LORGUES, auteur du *Christ*
devant le *Sicile*; BERTRAND, CHARPENTIER, CACHEUX, DUBOIS, supérieur des Missions, FONTAINE, JEAN D'ALLAS, auteur des
Lettres bordelaises ET DE PLUSIEURS AUTRES ÉCRITS ESTIMÉS.

Le *Conservateur* contiendra chaque semaine dans sa première partie:
Nouvelles religieuses, scientifiques, littéraires, Législation des fabri-
ques, Droits des curés, Rome politique et philosophique de la semaine,
etc. Cette première partie aura une pagination à part. La deuxième partie
contiendra des ouvrages inédits pour la défense de la religion, ou une
réimpression d'ouvrages religieux et autres; mais instructifs et ne renfer-
mant rien de contraire à la religion. Cette deuxième partie aura aussi
une pagination à part.

La durée de la société est fixée à 12 ans. Le *Conservateur* donne 4
feuilles par semaine; ce qui fait 208 feuilles faisant 8 volumes par an.
Chacun de ces volumes contiendra la matière de 6 volumes in-8° ordi-
naires. Ainsi les souscripteurs recevront donc, chaque année, la matière
de 48 volumes, et en douze ans de temps la matière de 600 volumes, qui
dans la librairie ordinaire coûteraient environ 6,000 fr., et nous, nous
renfermerons ces 600 volumes en 96 volumes qui ne coûteront aux sous-
cripteurs, pendant douze ans, que 240 fr. (à 20 fr. par an) au lieu de
3,600 fr.

Nous réimprimerons, pour les donner aux abonnés et aux actionnaires,
les ouvrages dont la liste suit:

Œuvres complètes de Bossuet, de Massillon, du Père Lejeune, de Bour-
dieu, de Fénelon, de Cheminai, de Bergier, de saint François de
Sales, du Père Charlevoix. — Choix des lettres édifiantes; — Les vies
inédites des héros chrétiens, saint Augustin, saint Jean-Chrysostôme,
saint Jérôme, saint Basile, d'Origène, saint Ambroise, saint Bernard,
de Grégoire le Théologien, de saint Ephrem, de saint Justin, de saint
Grégoire de Naziance, etc. etc.; — les histoires ecclésiastiques de Tillemont,
de Natalis Alexander, de Fleury, de Berant-Bert-Castel, continuées jus-
qu'à nos jours; la discipline ecclésiastique par Thomassin; — les plus
beaux discours de saint Jean-Chrysostôme; les homélies choisies de saint
Augustin mises en parallèle avec les discours les plus éloquents de Démosthène,
de Cicéron, etc.; — le traité des études de Rollin, de Bataillon; les
trois de Dumas; — la Biographie universelle et contemporaine, etc.; —
les histoires de France par Velly, Villaret et Garnier, continuées jusqu'à
nos jours, et celles d'Anquetil; l'Histoire d'Angleterre par Lingard; —
les Cours de littérature de Laharpe, de Noël et de Delaplace; les œuvres
choisies de Corneille, Racine, Gresset, Buffon et Montesquieu, en laissant

Dordrecht bij C. SMITS aan den Rietdijk, te Rotterdam bij N.
SPRUYT; te Delft bij de Erven RODENBURG, en te 's Hage bij
J. SPARS.

BOEKENVERSLAG

tot aanwijzing van den Inhoud en de strekking van

NIEUW UITKOMENDE WERKEN; ZONDER RECENSIE.

De eerste Aflevering van den *tweden Jaargang* van dit
Tijdschrift, is door den Uitgever, F. P. STERK, te Breda,
thom versonden; de uitgave geschiedt geregeld om de drie maan-
den, tegen den prijs van f 3,60 voor den geheelen Jaargang.

Van den *Eersten Jaargang*, over de laatste 8 maanden van
1836 loopende, zijn nog eenige Exemplaren te bekomen tegen
den prijs van f 2,40.

de côté tout ce qui serait susceptible de blesser la religion; un choix de
voyages autour du monde, le Voyage du jeune Anacharsis en Grèce, etc.
Tous ces ouvrages et plusieurs autres seront servis aux abonnés dans
l'espace de douze ans.

FRAIS PRÉSUMÉS. Impression de 208 feuilles par an, tirées à 6,000 exemplaires	12,240 fr.
2,058 rames de papier pour le tirage de 208 feuilles à dix francs la rame	20,580
Frais de direction	6,000
Frais d'administration	4,000
Frais d'annonces pour la première année	22,000
Frais de rédaction	12,000
Frais imprévus	36,000
Frais de la première année	Total 112,820

Les frais de timbre seront quatre fois le chiffre
des frais imprévus (car les réimpressions ne sont pas im-
brées.) La seconde année, les frais imprévus et ceux d'annon-
ces seront réduits de 58,000 fr. à 15,000 fr.; ainsi les
frais de la 2e année ne seront que de

Il en sera de même pour les années suivantes, ainsi pour
les douze années les frais seront

RECETTE PRÉSUMÉE. 5,000 souscripteurs à 20 fr. chacun
donnent, pour chaque année: un recette de

Chaque année, il y a donc un bénéfice de 51,000 fr. à
partager entre les 150,000 fr. d'actionnaires, ce qui fait un
bénéfice d'environ 38 pour o/o. Ces 120,000 fr. donnent
pendant douze ans une somme de

Ainsi chaque actionnaire recevra plus de trois fois sa
mise de fonds; mais si, au lieu de 6,000 abonnés, vous en
supposiez seulement 3,000 de plus, ce qui est loin d'être
exagéré (car il y a lieu d'en espérer plus de 15,000), il y
aura une recette générale de

Avantages des Actionnaires.

— Ils recevront pendant douze ans plus de trois fois ce qu'ils auront mis. — Ils recevront de plus pour leurs actions, des ouvrages excellents. —
5 pour o/o sans garantie aux actionnaires. Sur les 50 fr. d'intérêt par an, auxquels chaque actionnaire aura droit, nous prélèvera 20 fr. pour l'abonnement
aux ouvrages de la Société. Les actionnaires qui préféreront leurs intérêts aux ouvrages seront libres de résister aux publications et de toucher
leurs intérêts. Les actionnaires ne sont engagés que pour le montant de leurs actions, lequel étant une fois payé, on ne peut plus jamais leur
rien demander. Un comité d'actionnaires surveille les opérations de la Société. Une assemblée générale d'actionnaires examine chaque année les
comptes de la Société. Les actionnaires seront remboursés de la manière suivante: en recevant chaque année un dividende de 38 pour o/o, les
actionnaires auront reçu avant trois ans leur mise entière; plus la moitié en sus en recevant leurs intérêts. Ainsi, pour mille francs qu'ils
auront donnés pour chaque action, ils auront reçu 1,320. Ils continueront également à toucher 5 pour o/o jusqu'au bout des douze ans, plus la
moitié de leur dividende de 38 pour o/o, c'est à dire 19 pour o/o qui, joints aux 5 pour o/o, leur donnent encore chaque année 24 pour o/o, ce
qui fera pour chaque action de mille francs déjà soldée une somme de 2,000 fr. qui lui seront données en plus des 1,320 fr. qu'elle aura déjà touchés
pendant les trois premières années. Ainsi, l'action sera donc remboursée plus de trois fois. — Les 19 pour o/o qui restent en plus en caisse et
qui font une somme de 254,268 fr. seront employés, avec d'autres sommes que nous obtiendrons des honnêtes gens, à fonder une maison de retraite
pour les vieillards, les infirmes. Et si, comme nous l'espérons de plus haut, le nombre des souscripteurs s'élève à 9,000 au lieu d'environ 5,000,
nous aurons dans notre caisse, pour cette bonne œuvre, une somme de 384,000 fr. sans y comprendre les dons volontaires. — Comme nous aurons
soumis pour une action de mille francs et la paperasse qui en résulte, nous en aurons fait un bon usage. — Les actionnaires recevront de plus
et sur papier timbré dans la forme suivante: Au premier mai prochain, je paierai à l'ordre de l'actionnaire (nom et adresse au bureau)
la somme de mille francs, valeur en compte (mettre ici la date, signer et adresser au bureau). Le souscripteur (ici les noms, prénoms,
Ces, au contraire, qui veulent payer comptant emploieront la formule suivante: Je soussigné (ici les noms, prénoms,
qualité, demeure, bureau de poste et département) soussigné
actionnaire, commanditaire, fondeur la somme de
actions qui me sont faites sans frais à mon domicile (date, signer et adresser au bureau). Les souscripteurs paieront
contre la remise de
actions qui me sont faites sans frais à mon domicile. Celui qui prendra deux actions, recevra de plus l'*Époque* (un volume équivalent à douze
volumes), et les deux premières années de l'*Interprète des Langues*. Celui qui prendra deux actions, recevra de plus l'*Époque* (un volume équivalent à douze
volumes) et formant le cours le plus complet de la littérature européenne et orientale, avec le *Trésor des Pédagogues*
équivalant à plus de 24 volumes et formant le cours le plus complet de la littérature européenne et orientale, avec le *Trésor des Pédagogues*
modernes, contenant un grand nombre de sermons inédits des plus célèbres prédicateurs contemporains. Les arrangements que nous avons pris
avec les Directeurs de ces diverses publications, nous permettent de tenir tout ce que nous promettons. Une copie de l'acte social sera envoyée à
tous ceux qui en feront la demande. Les principales dispositions en sont contenues dans ce qu'on verra de nos livres. Les souscripteurs qui s'abonneront
d'ici à la fin du mois courant ne paieront que 18 fr. par an, à perpétuité, au lieu de 20 fr. (arracher).